



**RTO ELEKTROTĪKLI**

RĪGAS TIRDZNICĪBAS OSTAS UZŅĒMUMS

SIA RTO Elektrotīkli | Eksporta iela 15 k-1, Rīga, LV-1045, Latvija  
Reģ. Nr. 40003752513 | Norēķinu konts: LV69HABA0551010331700, A/S Swedbank, SWIFT HABALV22  
Tālrunis: +371 67321065 | Fakss: +371 67509364 | E-pasts: [elektrotikli@rto.lv](mailto:elektrotikli@rto.lv) | [www.rto.lv](http://www.rto.lv)

---

## **Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai**

Ūnijas ielā 45, Rīga, LV-1039

[sprk@sprk.gov.lv](mailto:sprk@sprk.gov.lv)

Rīgā, 2019.gada 5.septembrī, Nr.02- 40/19

### **Par grozījumiem elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā**

SIA "RTO Elektrotīkli", reģistrācijas Nr.40003752513, (turpmāk - RTOE) ir iepazinusies ar 22.08.2019. konsultāciju dokumentu par rosinātajiem grozījumiem elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifa aprēķināšanas metodikā.

Šīs vēstules pielikumā RTOE nosūta Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai RTOE komentārus un ieteikumus par rosinātajiem grozījumiem elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifa aprēķināšanas metodikā.

Pielikumā: SIA "RTO Elektrotīkli" komentāri un ieteikumi par rosinātajiem grozījumiem elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifa aprēķināšanas metodikā, uz 3 lapām.

Ar cieņu,  
Valdes loceklis

Gaidis Gaspažiņš

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

**SIA "RTO Elektrotīkli" komentāri un ieteikumi par rosinātajiem grozījumiem elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifa aprēķināšanas metodikā**

*Tekstā lietotie termini:*

1. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 15.12.2011. lēmums Nr.1/32 "Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifa aprēķināšanas metodika" – turpmāk "Elektroenerģijas sadales metodika" vai "metodika";
2. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija – turpmāk "SPRK";
3. SIA "RTO Elektrotīkli" – turpmāk "RTOE".
4. Peļņas vai zaudējumu aprēķins – turpmāk "PZA"
5. Elektroenerģijas sadales sistēmas operators – turpmāk "SSO" vai "operators".

RTOE sniedz šādus komentārus un ieteikumus par rosinātajiem grozījumiem elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifa aprēķināšanas metodikā.

- Spēkā esošās Elektroenerģijas sadales metodikas 60.punkts atsaucas uz metodikas 7.punktu. Saskaņā ar rosinātajiem grozījumiem 7.punkts turpmāk tiek svītrots, taču 60.punkts paliek nemainīgs, ietverot atsauci uz 7.punktu, kurš būs svītrots.
- Rosināto grozījumu 39.<sup>13</sup>.punktā RTOE iesaka precizēt informācijas avotu, kurā ir atrodams faktiskais inflācijas līmenis un kāds tieši rādītājs ir ņemams par atskaites punktu – mēneša, kvartāla vai gada, lai nerastos situācija, ka operators var brīvi izvēlēties faktiskās inflācijas rādītāju un informācijas avotu. Kā risinājums varētu kalpot arī publikācija SPRK interneta vietnē, kurā tiktu norādīts, kāds inflācijas rādītājs ir izmantojams pie regulatīvā rēķina atskaites sagatavošanas.
- Rosināto grozījumu 39.<sup>42</sup>.punkts paredz, ka ieņēmumu korekcija nākošajā tarifu periodā, bet tā paša regulatīvā perioda ietvaros ir jāveic tikai tad, ja regulatīvā rēķina pozitīvais atlikums ir robežās no 1% līdz 3% no plānotajām kalendārā gada ekspluatācijas izmaksām. Kamēr 39.<sup>32</sup>.punkts paredz, ka ieņēmumu korekcija nākošajā tarifu periodā un nākošā regulatīvā perioda ietvaros, ja ir regulatīvā rēķina pozitīvs atlikums, ir jāveic pilnā apmērā. Abos gadījumos korekcijas notiks viena nākošā tarifa perioda ietvaros. RTOE nav saprotams, kādēļ 39.<sup>42</sup>.punktā tiek ierobežots korekcijas apmērs, kamēr 39.<sup>32</sup>.punktā šāda ierobežojuma nav. Iespējams tas tiek darīts, lai nepieļautu strauju tarifa samazinājumu viena regulatīvā perioda ietvaros, kuram sekotu straujš kāpums nākošajā regulatīvajā periodā, jo šāda tarifu dinamika būtu nepatīkama lietotājiem. Tomēr šādā redakcijā, ja pārsniegums ir, piemēram, 5% apmērā operatora

sagaidāmie nākošā tarifa perioda ieņēmumi būtiski atšķirsies atkarībā no tā, kurā regulatīvā perioda laika nogrieznī tas atrodas.

- 39.<sup>1</sup>punktā un apakšpunktos RTOE iesaka ieviest vispārīgas formulas, lai varētu saprast, ka ieņēmumu gadījumā no faktiskajiem ieņēmumiem jāatņem plānotie ieņēmumi, bet izmaksu gadījumā no plānotajām izmaksām ir jāatņem faktiskās izmaksas.

Tā kā ir Elektroenerģijas sadales metodika šobrīd ir atvērta, tad RTOE vēlētos redzēt metodikā skaidrākus norādījumus par to kā rīkoties ar RAB un pamatlīdzekļiem kas iegādāti par pieslēguma maksu. Metodikas 20.punkts nosaka, ka *pamatlīdzekļi, kas iegūti par maksu(pieslēguma maksu), kura saņemta no lietotāja, neiekļauj RAB vērtībā, šo pamatlīdzekļu nolietojumu nesedz ar sadales tarifiem un no šiem aktīviem neplāno kapitāla atdevi*. RTOE par pieslēguma maksu iegādāto pamatlīdzekļu uzskaiti organizē tādā veidā, kas ļauj identificēt uz katru pamatlīdzekli attiecināto pieslēguma maksu.

RTOE pieļauj, ka citi operatori pieslēguma maksas uzskaiti organizēt tādā veidā, kas neļauj identificēt uz katru pamatlīdzekli attiecināto pieslēguma maksu, un RAB vērtību nosaka kā starpību starp pamatlīdzekļu vērtību un uzkrātajiem nākamo periodu ienākumiem no pieslēgumu maksas. Šādi īstenota pieslēguma maksas pamatlīdzekļu uzskaitē un RAB vērtības noteikšana RTOE ieskatos neatbilst metodikas 20.punktam, kas skaidri nosaka, ka **pamatlīdzekļus, kas iegūti par pieslēguma maksu nedrīkst iekļaut RAB vērtībā**, jo izmantojot šo uzskaites metodi tas netiek ievērots. Izmantojot šādu pieslēguma maksas pamatlīdzekļu uzskaites un RAB vērtības noteikšanas metodi neveidojas zemāk aprakstītās problēmas ar spēkā esošo metodiku, taču kā jau iepriekš minējām RTOE ieskatā šī metode neatbilst metodikas 20.punktam.

RTOE īstenojot pamatlīdzekļu, kas iegādāti par pieslēguma maksu, uzskaiti praksē ir gadījumi, kad:

1. kāds jauns pamatlīdzeklis tiek daļēji iegādāts par pieslēguma maksu, bet daļēji tā iegādi finansēt operators, vai arī
2. kāds pamatlīdzeklis, kurš iepriekš pilnībā iegādāts par pieslēguma maksu tiek renovēts vai pilnveidots par operatora līdzekļiem

tādā veidā radot pamatlīdzekļus, kuri daļēji ir iegādāti par pieslēguma maksu, bet daļēji par operatora līdzekļiem. Praksē šādi pamatlīdzekļi uz RAB tiek attiecināti tādā apmērā kādā to iegāde vai renovācija vai pilnveidošana ir apmaksāta no operatora līdzekļiem.

**Šī iemesla dēļ RTOE iesaka precizēt metodikas 20.punktu aizstājot vārdus "Pamatlīdzekļus, kas iegūti" ar vārdiem "Pamatlīdzekļus vai to daļas, kas iegūtas".**

Tas precizētu metodikas piemērošanu augstāk aprakstītajās situācijā, jo esošais formulējums pēc būtības aizliedz par pieslēguma maksu iegādāto pamatlīdzekļu iekļaušanu RAB vērtībā vispār, neapskatot situāciju, ka pamatlīdzeklis var būt daļēji finansēts no pieslēguma maksas.

Turpinot jautājumu par RAB vērtības noteikšanu un pieslēguma maksu, būtiska neskaidrība ir par pieslēguma maksu iegādāto pamatlīdzekļu pārvērtēšanu un to iekļaušanu RAB.

### **Piemērs nr.1**

- SSO 2019.gada 1.janvārī iegādājās pamatlīdzekli A par €5 000 un tas tiek iegādās 100% apmērā par pieslēguma maksu.
- Pamatlīdzeklīm tiek noteikts lineārs nolietošanās periods 10 gadu garumā.
- Vienlaicīgi SSO atzīst nākamo periodu ienākumus €5 000 no pieslēgumu maksas, kas tiks lineāri amortizēti/atzīti PZA turpmāko 10 gadu laikā.
- 2024.gada 1.janvārī pamatlīdzekļa atlikusī vērtība ir €2 500, nākamo periodu ienākumu vērtība bilancē arī ir €2 500.
- 2024.gada 2.janvārī tiek veikt pamatlīdzekļu pārvērtēšana un iepriekšminētais pamatlīdzeklīm tiek noteikta jauna vērtība €3 500.
- Ja iegūto vērtības palielinājumu €1 000 neattiecinā uz RAB un neiekļauj tarifa aprēķinā, tad nākošo 5 gadu laikā SSO PZA būs atzinis nākamo periodu ieņēmumus €2 500 un pamatlīdzekļu nolietojumu €3 500, kas rezultējās SSO zaudējumos €1 000 apmērā.
- Ja iegūto vērtības palielinājumu attiecina uz RAB, tad nākošo 5 gadu laikā SSO PZA būs atzinis nākamo periodu ieņēmumus €2 500 un pamatlīdzekļu nolietojumu €3 500 kā arī vismaz par €1 000 palielināsies ieņēmumi no sadales tarifa, kā rezultātā SSO neradīsies zaudējumi.

Līdzīga situācija ir arī ar pamatlīdzekļiem, kas daļēji iegādāti par pieslēguma maksu un tiek pārvērtēti.

Cik noprotams, tad praksē šajos gadījumos pie tarifu apstiprināšanas tiek pieļauta vērtības palielinājuma iekļaušana RAB un attiecīgi kapitāla atdeves aprēķināšana un nolietojuma iekļaušana tarifu aprēķinā. RTOE uzskata, ka šāda pieeja ir pareiza, jo operators ir atbildīgs par šo pamatlīdzekļu uzturēšanu labā kārībā, kas nodrošina šo pamatlīdzekļu vērtības saglabāšanu. Tomēr esošā un plānotā metodikas redakcija neapskata šo jautājumu un atstāj vietu interpretācijai. **Tāpēc RTOE iesaka papildināt metodiku ar šādu jaunu punktu:**

**“22.<sup>1</sup> Pamatlīdzekļu, kas pilnīgi vai daļēji iegūti par maksu, kura saņemta no lietotāja, pārvērtēšanas gadījumā radušos vērtības pieaugumu SSO iekļauj RAB vērtībā.”**